

การเสียชีวิตจากการถูกหมาป่าทำร้าย: รายงานผู้ป่วยเสียชีวิต 1 ราย

สุภาวรรณ เศรษฐบรรจง, พบ., ว.ท.ม.¹

บัณฑิต พดุงสิทธิ์, พบ.²

¹ ภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล, มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ 10700.

² โรงพยาบาลร้อยเอ็ด อำเภอมะนัง จังหวัดร้อยเอ็ด

บทคัดย่อ

การถูกหมาป่าทำร้ายมีรายงานประปรายในต่างประเทศ ผู้ถูกทำร้ายบางรายได้รับบาดเจ็บ บางรายเสียชีวิต สำหรับการเสียชีวิตจากการถูกหมาป่าทำร้ายนั้นไม่ค่อยพบและยังไม่มีเคยมีรายงานมาก่อนในประเทศไทยเมื่อไม่นานมานี้ผู้เขียนได้ชันสูตรศพผู้เสียชีวิตชายรายหนึ่งอายุ 38 ปี ได้รับบาดเจ็บจากการถูกหมาป่าทำร้าย โดยตรวจพบบาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบยาว 10 ซม. ลึก 6 ซม. บริเวณขาขวาด้านในทำลายเนื้อเยื่อและหลอดเลือดบริเวณดังกล่าวเป็นเหตุให้เสียเลือดปริมาณมากจนเสียชีวิต ซึ่งทั้งตำแหน่งและจำนวนของบาดแผลไม่ได้เป็นแบบฉบับการทำร้ายที่พบได้ในหมาป่าและต่างจากรายงานที่ผ่านมาด้วย การระบุพฤติการณ์การเสียชีวิตรายนี้ขึ้นอยู่กับพยานบุคคลผู้เห็นเหตุการณ์ขณะที่ผู้เสียชีวิตถูกหมาป่าทำร้าย รายงานนี้เน้นให้เห็นถึงอันตรายจนเป็นเหตุให้เสียชีวิตจากการทำร้ายของหมาป่า โดยเฉพาะในช่วงฤดูผสมพันธุ์ที่หมาป่าตัวผู้จะดุร้ายมาก

คำสำคัญ: หมาป่า การทำร้าย การเสียชีวิต

Corresponding Author: สุภาวรรณ เศรษฐบรรจง, พบ., ว.ท.ม.

ภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล, มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ 10700.

E-mail: sissb@mahidol.ac.th

บทนำ

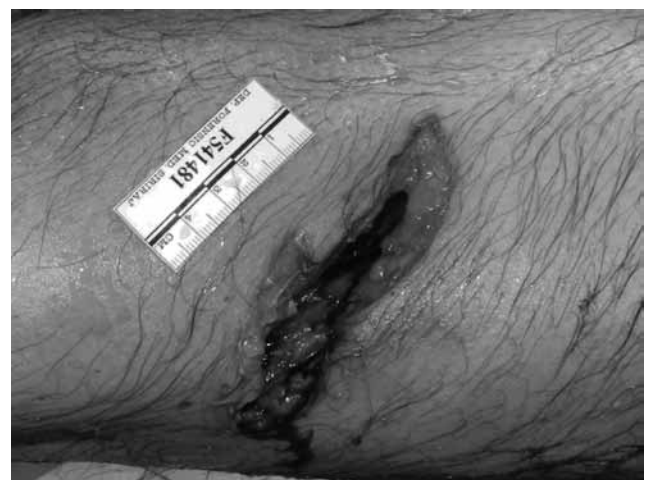
หมูป่า มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า “*Sus scrofa*” เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่พบได้มากที่สุดชนิดหนึ่งเป็นต้นสายพันธุ์ของหมูบ้านในปัจจุบัน จึงมีลักษณะคล้ายหมูบ้าน แต่มีขนตามลำตัวยาวกว่า ลำตัวมีสีเทาดำ บางตัวอาจมีสีน้ำตาลเข้ม และมีเขี้ยว 4 เขี้ยว ในหมูป่าตัวผู้จะมีเขี้ยวล่างยาวแหลมโง้งงอนขึ้นไปนอกปากคล้ายงวงช้างเพื่อใช้ในการจัดรากไม้และใช้เป็นอาวุธในการต่อสู้ป้องกันตัว โดยมีความยาวจากโคนถึงปลายประมาณ 6 เซนติเมตร^(1,2) โดยทั่วไปหมูป่ามีถิ่นอาศัยอยู่ในป่าในแถบชนบทและอาจทำร้ายมนุษย์ที่เข้าไปในป่าหรืออาศัยอยู่ใกล้ป่าได้⁽⁴⁻¹⁰⁾ จากรายงานที่ผ่านมาพบผู้ถูกหมูป่าทำร้าย 4 รายในแถบชนบทของประเทศไทย^(4,5) และ 1 รายในแถบชนบทของประเทศอินเดีย 6 ส่วนการถูกทำร้ายจนกระทั่งเสียชีวิตนั้นไม่ค่อยพบ โดยมีรายงานตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษที่สามารถสืบค้นได้จากฐานข้อมูลสากล MEDLINE และ PUBMED 2 ราย^(7,8) อย่างไรก็ตามเท่าที่ผู้นิพนธ์ทราบการเสียชีวิตจากการถูกหมูป่าทำร้ายในประเทศไทยยังไม่มีรายงานตีพิมพ์มาก่อน รายงานที่น่าสนใจจึงเป็นรายงานการเสียชีวิตจากการถูกหมูป่าทำร้ายรายแรกในประเทศไทยและเกิดขึ้นในแถบชานเมืองของกรุงเทพมหานคร

รายงานผู้ป่วยเสียชีวิต

ชายไทยอายุ 38 ปี ถูกพบเสียชีวิตก่อนมาถึงโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จากการชันสูตรพลิกศพที่โรงพยาบาลแห่งนั้นตรวจพบบาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบขนาดใหญ่และลึกมากบริเวณขาขวาด้านใน และบาดแผลฉีกขาดขอบค่อนข้างเรียบขนาดเล็กถึงขั้นได้ผิวหนังบริเวณปลายขาซ้ายด้านนอกของผู้เสียชีวิต แพทย์ประจำโรงพยาบาลดังกล่าวแจ้งว่าเมื่อผู้เสียชีวิตมาถึงโรงพยาบาลตรวจไม่พบสัญญาณชีพแล้ว จึงได้รับให้การรักษาทันทีเพื่อกู้ชีวิตแต่ไม่สำเร็จศพผู้เสียชีวิตได้รับการนำส่งมายังภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อทำการชันสูตรพลิกศพอย่างละเอียดต่อไป จากการสอบถามภรรยาของผู้เสียชีวิตและเพื่อนร่วมงานผู้ซื้อและนำลูกหมูป่า 1 คู่มาเลี้ยงไว้ในบริเวณโรงงานซึ่งเป็นสถานที่ทำงานของผู้เสียชีวิตได้ความว่า ในวันเวลาที่เกิดเหตุทั้งภรรยาและเพื่อนร่วมงานไม่ได้อยู่ในสถานที่เกิดเหตุ แต่บุตรชายของเพื่อนร่วมงานนั้นเป็นผู้เห็นเหตุการณ์ทั้งหมดเล่าให้ฟังว่า ขณะผู้เสียชีวิตกำลังนั่งหยอกเล่นกับหมูป่าตัวเมียอยู่แล้วอย่างไม่ทันรู้ตัวหมูป่าตัวผู้ก็วิ่งเข้ามาชนบริเวณขาขวาของผู้เสียชีวิต

อย่างแรงเพียงครั้งเดียวจนผู้เสียชีวิตตกลงมาจากที่นั่งและปลายขาซ้ายเฉี่ยวกับปลายลวดที่กั้นเป็นรั้วล้อมไว้ ปรากฏว่ามีเลือดไหลออกมาจากบาดแผลที่ถูกหมูป่าชนอย่างต่อเนื่องปริมาณมาก บุตรชายร่วมกับผู้อื่นที่อยู่ในบริเวณนั้นจึงช่วยกันหาผ้ามาพันรัดบริเวณต้นขาขวาเพื่อห้ามเลือดไม่ให้ไหล แล้วรีบนำส่งโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้ที่สุด แต่เนื่องจากเป็นช่วงที่มีมหันตภัยน้ำท่วมในพื้นที่ดังกล่าวจึงอาจทำให้เกิดความไม่สะดวกและล่าช้ากว่าสถานการณ์ปกติมาก จนเมื่อมาถึงโรงพยาบาลผู้เสียชีวิตได้เสียชีวิตแล้ว แม้แพทย์ได้พยายามรักษากู้ชีวิตแต่ไม่สำเร็จ

จากการตรวจศพพบว่าผู้เสียชีวิตเป็นชายวัยกลางคน รูปร่างลำสัน ส่วนสูง 170 ซม. น้ำหนัก 68 กก. พบบาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบบริเวณขาขวาด้านในเหนือข้อพับเล็กน้อย ขนาดยาว 10 ซม. ลึก 6 ซม. ทำลายกล้ามเนื้อและหลอดเลือดบริเวณดังกล่าว เนื้อเยื่อมีลักษณะช้ำและมีลิ่มเลือดขนาดเล็กติดอยู่บริเวณกันแผล (รูปที่ 1) และพบบาดแผลฉีกขาดขอบค่อนข้างเรียบบริเวณขาซ้ายด้านนอก ขนาดยาว 5 ซม. กว้าง 1.5 ซม. และลึกถึงชั้นกล้ามเนื้อ จากการผ่าศพตรวจภายในไม่พบลักษณะการบาดเจ็บในศีรษะช่องอกและช่องท้อง สมองหนัก 1,520 กรัม มีสีซีดและบวมทั่วทั้งปอด ขวหนัก 600 กรัม ปอดซ้ายหนัก 490 กรัม ปอดทั้งสองข้างมีสีซีดบางส่วนและบวมทั่วทั้งหัวใจมีขนาดโตกว่าปกติ หนัก 430 กรัม ผนังหัวใจห้องล่างซ้ายหนากว่าปกติ (1.8 ซม.) ลิ้นหัวใจลักษณะปกติ หลอดเลือดเลี้ยงหัวใจแขนงขวามีผนังหนา

รูปที่ 1 บาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบบริเวณขาขวาด้านใน ขนาดยาว 10 ซม. กว้าง 3 ซม. และลึก 6 ซม. ทำลายกล้ามเนื้อและหลอดเลือดบริเวณดังกล่าว เนื้อเยื่อมีลักษณะช้ำและมีลิ่มเลือดขนาดเล็กติดอยู่บริเวณกันแผล

และรูทลอดเลือดตีบประมาณร้อยละ 20 แขนงซ้ายหน้ามีผนังหนาแข็งและรูทลอดเลือดตีบประมาณร้อยละ 70 ส่วนแขนงซ้ายหลังไม่พบลักษณะผิดปกติ ตับหนัก 1,440 กรัม มีลีสซิดเหลืองเล็กน้อย อวัยวะภายในอื่นๆ ไม่พบลักษณะผิดปกติ นอกจากลีสซิดเล็กน้อย

จากการตรวจชิ้นเนื้อทางกล้องจุลทรรศน์พบว่า สมอมีลักษณะบวมทั่วทั้งไป ปอดมีลักษณะคั่งเลือดและบวมเล็กน้อย หัวใจไม่พบลักษณะผิดปกติอื่นนอกจากเซลล์กล้ามเนื้อหัวใจบางส่วนมีขนาดโตกว่าปกติ ตับมีลักษณะเสื่อมสภาพจากการสะสมของไขมันในเซลล์ตับบางส่วน สำหรับชิ้นเนื้อของอวัยวะอื่นๆ ไม่พบลักษณะผิดปกติ จากการตรวจวิเคราะห์ทางพิษวิทยาที่เป็นงานประจำตรวจไม่พบยาหรือสารอื่น นอกจากตรวจพบระดับแอลกอฮอล์ในเลือด 64.10 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์

รายนี้ได้รับการวินิจฉัยกลไกและสาเหตุการตายว่าเป็นผลจากภาวะเสียชีวิตปริมาณมากอันเนื่องมาจากบาดแผลฉีกขาดลึกทำลายหลอดเลือดบริเวณขาขวา

อภิปราย

หมูป่ามีถิ่นกำเนิดในทวีปเอเชีย และพบได้ในแถบยุโรป แอฟริกาเหนือ และอเมริกาเหนือ สำหรับประเทศไทยพบได้ทุกภาค แต่พบมากในแถบภาคใต้ โดยชอบอาศัยอยู่ตามป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรัง ที่ราบตามไหล่เขา และตามหนองน้ำ⁽¹⁻³⁾ เนื่องจากในปัจจุบันประชาชนบางส่วนของประเทศนิยมเลี้ยงหมูป่าไว้บริโภคหรือจำหน่ายและบางส่วนเลี้ยงไว้เป็นงานอดิเรก จึงอาจพบหมูป่าในเขตกรุงเทพมหานครและในแถบปริมณฑลได้บ้าง ดังเช่นในรายที่นำเสนอนี้เพื่อนของผู้เสียชีวิตได้ซื้อลูกหมูป่ามาเลี้ยงเป็นงานอดิเรกในโรงงานที่อยู่แถบชานเมืองของกรุงเทพมหานครและเลี้ยงมานานประมาณ 7 เดือนแล้ว ซึ่งต่างจากรายงานก่อนหน้านี้ที่พบการถูกทำร้ายในป่าหรือบริเวณที่อยู่ใกล้ป่า⁽⁴⁻¹⁰⁾ ปกติหมูป่าไม่ค่อยดุร้าย มักวิ่งหนีเมื่อเผชิญหน้ากับคน หมูป่าเป็นสัตว์ที่กินทั้งพืชและสัตว์ขนาดเล็กที่หาได้ในป่าเป็นอาหาร แต่อาจกินพืชเศรษฐกิจที่ปลูกไว้ใกล้ป่าทำให้พืชไร่เสียหายได้ 11 หมูป่าเริ่มผสมพันธุ์ได้เมื่อมีอายุราว 7-8 เดือน และผสมพันธุ์ได้ตลอดปี แต่ผสมพันธุ์มากสุดในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม และในช่วงฤดูผสมพันธุ์นี้เองหมูป่าตัวผู้จะดุร้ายเพื่อต่อสู้ให้ได้ผสมพันธุ์กับตัวเมีย 1-3 ในรายที่นำเสนอนี้ถูกหมูป่าตัวผู้ทำร้ายในเดือนธันวาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูผสมพันธุ์ และถูกทำร้ายในขณะที่ผู้เสียชีวิตเล่นกับหมูป่าตัวเมีย ทำให้หมูป่าตัวผู้เกิดความหึงหวง

และวิ่งปรี๊ดเข้ามาทำร้ายผู้เสียชีวิตอย่างดุร้ายและรุนแรงโดยที่ผู้เสียชีวิตไม่ทันได้ระวังตัวทำให้เกิดบาดแผลฉีกขาดลึกบริเวณขาขวาทำลายกล้ามเนื้อและหลอดเลือดบริเวณดังกล่าวฉีกขาดมีเลือดไหลออกมากและไม่หยุด แม้ผู้เห็นเหตุการณ์ได้เข้ามาช่วยเหลือและใช้ผ้ามัดบริเวณต้นขาเพื่อห้ามเลือดก่อนนำส่งโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้ที่สุดแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากในขณะนั้นเป็นช่วงที่มีมหันตภัยน้ำท่วมกรุงเทพมหานคร ทำให้การนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลกระทำไม่ได้ด้วยความยากลำบากและใช้เวลานานกว่าปกติ เมื่อมาถึงโรงพยาบาลผู้บาดเจ็บจึงเสียชีวิตแล้วและแพทย์ไม่สามารถกู้ชีวิตไว้ได้

บาดแผลของผู้เสียชีวิตรายนี้เกิดจากการที่หมูป่าวิ่งเข้าชนอย่างรวดเร็วและใช้เขี้ยวทำร้ายจนผิวหนังฉีกขาดอย่างรุนแรง ซึ่งเป็นวิธีที่หมูป่าใช้ทำร้ายสัตว์อื่นหรือคน โดยปกติหมูป่ามักจะหันมาทำร้ายซ้ำอีกจนเหยื่อไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ จึงมักพบบาดแผลหลายแผล ซึ่งอาจทำให้เสียชีวิตได้ โดยบาดแผลมักจะอยู่ในแนวนอนหรือในแนวล่างขึ้นบนตามลักษณะทางกายภาพของเขี้ยวหมูป่า⁽⁷⁾ และตำแหน่งที่พบได้บ่อยที่สุด คือ บริเวณขาด้านหลัง⁽⁴⁻⁸⁾ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสูงของหมูป่า โดยหมูป่าที่โตเต็มวัยจะมีความสูงเฉลี่ย 90 เซนติเมตร โดยอาจพบที่ตำแหน่งอื่นร่วมด้วย เช่น บริเวณมือ หน้าท้องส่วนล่าง หน้าอก⁽⁴⁾ หน้าท้อง คาง⁽⁷⁾ ใบหน้า⁽⁶⁾ และศีรษะ⁽⁸⁾ เนื่องจากถูกหมูป่าทำร้ายซ้ำภายหลังจากผู้ถูกทำร้ายล้มลงกับพื้นจากการถูกหมูป่าทำร้ายในช่วงแรก มีเพียง 1 รายที่พบบริเวณขาด้านใน 9 สำหรับรายที่นำเสนอนี้พบตำแหน่งของการถูกหมูป่าทำร้ายบริเวณขาด้านใน เนื่องจากผู้เสียชีวิตอยู่ในท่านั่งเผชิญหน้ากับหมูป่าในขณะที่หมูป่าวิ่งเข้ามาทำร้าย และพบเพียงบาดแผลเดียวเท่านั้น ซึ่งทั้งตำแหน่งและจำนวนของบาดแผลไม่ได้เป็นแบบฉบับการทำร้ายที่พบได้ในหมูป่าและต่างจากรายงานที่ผ่านมาด้วย⁽⁴⁻⁹⁾

สรุป

การเสียชีวิตในรายที่นำเสนอนี้เป็นรายแรกของการเสียชีวิตจากหมูป่าทำร้ายในประเทศไทย ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ไม่ใคร่พบ ในกรณีนี้การผ่าศพตรวจอย่างสมบูรณ์สามารถระบุสาเหตุการตายได้ แต่ไม่สามารถระบุพฤติการณ์การตายที่ชัดเจนได้ หากไม่ได้ข้อมูลจากรายงานของพนักงานสอบสวนหรือญาติผู้เสียชีวิตรวมทั้งผู้เห็นเหตุการณ์ทั้งหมด เนื่องจากบาดแผลดังกล่าวไม่ได้มีลักษณะที่จำเพาะหรือมีนัยสำคัญมากพอที่จะใช้ในการระบุถึงวัตถุที่มากกระทำต่อผู้เสียชีวิตจนทำให้เกิดบาดแผลดังกล่าวได้อย่างชัดเจน รายนี้จึงเน้นให้เห็น

ถึงความสำคัญของข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การตายของผู้เสียชีวิตด้วย โดยเฉพาะข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด ซึ่งจะทำให้สามารถวินิจฉัยพฤติกรรมการ

เสียชีวิตได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังเน้นให้เห็นถึงอันตรายอย่างรุนแรงจนเป็นเหตุให้เสียชีวิตที่เกิดขึ้นจากการทำร้ายของหมาป่าด้วย โดยเฉพาะในช่วงฤดูผสมพันธุ์

เอกสารอ้างอิง

1. Wild Boar. In: Encyclopedia of the animal world. Vol. 21. London; UK: Sydney Bay Book; 1972:1948-49.
2. Wild Boar. Available at: http://th.wikipedia.org/wiki/wild__boar. (Accessed: November 29, 2011)
3. หมูป่า. Available at: <http://www.thaifeed.net/animal/wildboar/wildboar-1.html> (Accessed: November 29, 2011)
4. Gunduz A, Turedi S, Nuhoglu I, Kalkan A, Turkmen S. Wild boar attacks. Wilderness Environ Med 2007;18: 117-9.
5. Kose O, Guler F, Baz AB, Akalin S, Turan A. Management of a wild boar wound: a case report. Wilderness Environ Med. 2011;22:242-5.
6. Attarde H, Badjate S, Shenoi SR. Wild boar inflicted human injury. J Maxillofac Oral Surg 2011;10:77-9.
7. Manipady S, Menezes RG, Bastia BK. Death by attack from a wild boar. J Clin Forensic Med 2006;13: 89-91.
8. Shetty M, Menezes RG, Kanchan T, Shetty BSK, Chauhan A. Fatal craniocerebral injury from wild boar attack. Wilderness Environ Med 2008;19:222-3.
9. Rajendra Kumar R, Chandru K. Death - who caused it? Wild boar or doctor - case report. Anil Aggrawal's Internet J Forensic Med Tox [serial online] 2011;11:1-6. http://www.anilaggrawal.com/ij/vol_012_no_002/papers/paper001.html. (Accessed: November 29, 2011)
10. Memeloni PH, Chand AM. Killed by a boar. Int J Med Toxicol Legal Med 2002;5:10.
11. Schley L, Dufrene M, Ady Krier, Frantz AC. Patterns of crop damage by wild boar (*Sus scrofa*) in Luxembourg over a 10-year period. Eur J Wildl Res 2008;54:589-99.

Death from Wild Boar Attack: Report of a Case

Srettabunjong S, MD., M.Sc.¹

Padungsat B, MD.²

¹ Department of Forensic Medicine, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University, Bangkok, 10700 Thailand.

² Roi-et Hospital, Amphur Muang, Roi-et Province.

Abstract

Wild boar attacks on humans have been sporadically reported in the literature. Some has been injured, few fatal. However, death from wild boar attack is rare and has not been previously reported in Thailand. Recently, the authors encountered such a death in a Thai male aged 38 years old. A laceration wound with 10 cm in length and 6 cm in depth was found over the medial aspect of right thigh, destroying soft tissue and vessel in the area so severe that caused massive bleeding until death. Both the position and the number of the wound were not a typical pattern of wild boar attacks. The definite manner of death was determined by witness at the scene. The present case highlighted such a death, especially in the rut season when male wild boars are so fierce.

Keywords: Wild boar, Attack, Sudden death

Corresponding Author: Srettabunjong S, MD.

Department of Forensic Medicine, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University, Bangkok 10700, Thailand. E-mail: sissb@mahidol.ac.th